

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia

PLAŞA LIBERTĂŢII BRAŞOV. —

TELEFON 226.

Abonament anual 860 lei.

Pentru străinătate 800 lei.

Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuţi, cetăţene, şi pentru
tine, la libertate, legalitate şi cinste.

In chestia Stabilizării. Specula

Planul economic financiar „prin noi înşine” al d-lui ministru de finanţe, Vintilă Brătianu, ne-a înglodat în moneta bolnavă şi în criza generală de azi.

Acum, după ce ani de-a rândul a susţinut revalorizarea leului şi a împiedicat venirea capitalurilor străine în ţară. D-l Vintilă Brătianu, văzând că am ajuns la extrema limită de rezistenţă şi-a schimbat părerea şi a trecut la stabilizare şi la dorinţa de capitaluri din străinătate. A adoptat programul economic al partidului naţional-ţărănesc, pe care totdeauna îl combătuse.

În zilele unde lucrurile se petrec în mod normal, în asemenea cazuri guvernul se retrage dela putere, lăsând adversarilor politici sarcina de a-şi aplica programul. La noi, liberalii nu voesc să înţeleagă aşa ceva. Ei îşi morţiş să se permanentizeze la putere chiar cu părăsirea programului.

Un fruntaş liberal, d-l profesor Angheliescu dela Academia comercială, a făcut la Bucureşti o conferinţă despre tehnica stabilizării. În acea conferinţă d-sa a susţinut tocmai contrariul dela cele ce susţinuse mai înainte cu privire la valută şi a lăsat a se înţelege că stabilizarea s'ar face la cursul de trei franci aur pentru suta de lei.

Lumea, incredinţată că cele spuse de conferenţiar sunt din îndemnul d-lui ministru de finanţe şi că stabilizarea e foarte apropiată, a început a specula pe tema diferenţei dintre cota hotărâtă oficial pentru stabilizare şi cursul pieţei. Astfel s'a produs o anumită febră la bursă, ferberie alimentată apoi de ştirile fantastice, răspândite de unele gazete, cari fără să-şi dea seama de răul pe care îl fac (poate şi din interes), au anunţat diferite cote de conversiune.

Toate acestea, dimpreună cu perspectiva siguranţei pe care o va aduce afacerilor statornicirea leului, au contribuit la o bruscă ridicare a titlurilor în bursă, ridicare care nu s'a menţinut, fiindcă nu avea bază serioasă. O adevărată zăpăceală, din care mulţi naivi au eşit păgubiţi.

Cei speriaţi că leul va fi stabilizat la o cotă inferioară cursului pieţei au început să cumpeze devize aur spre a-şi asigura neschimbată valoarea de azi. În acelaşi timp debitorii în străinătate, chiar şi cei cu scadenţe depărtate, au dat năvală la banca naţională pentru devize ca să profite de cursul actual.

Oficiul devizelor s'a pomenit dintr-o dată cu cereri prea numeroase. De aceea a devenit foarte sgârcit şi a luat măsuri restrictive în contra speculanţilor. Printr'un comunicat a arătat că nu este întemeiată ştiria că guvernul ar fi hotărât stabilizarea leului la o cotă inferioară cursului zilei şi că pe viitor va proceda cu mai multă severitate în examinarea cererilor pentru cumpărarea de devize.

Aceste măsuri restrictive sun o nouă pedecă pentru negoţul serios, care azi suferă atât de mult. Ar fi trebuit să se ţină socoteală mai de aproape de influinţa ce o are asupra schimbului încetarea exportului dela Dunăre din cauza îngheţului. Măsurile de control de până acum erau suficiente pentru împedecarea speculei.

Cumcă leul trebuie statornicit, despre aceasta nu mai stă nimeni la îndoială. Stabilizarea s'a înfăptuit aproape în toate statele europene. Tehnica operaţiei acum este bine cunoscută. Agricultură, industria şi comerţul au neapărată nevoie de o monedă sănătoasă şi de credit abundent. Inviorarea producţiei, refacerea căilor ferate şi micşorarea dobânzilor nu mai pot aştepta fără a ne espune la dezastru. Realizarea acestor dezi-derate nu este cu putinţă fără capitalul internaţional, iar acest capital nu ne vine câtă vreme avem valuta avariata.

Deocădată însă ne aflăm în perioada de pregătire. Mai întâiu trebuie aranjate unele chestii financiare, rămase nerezolvate, ca datoria de războiu faţă de Franţa, biletele băncii generale faţă de Germania şi des-

chiderea de credite la băncile străine, cari ne vor ajuta stabilizarea.

Spre a evita turburarea opiniei publice, presa noastră ar trebui să fie mai prudentă în chestiunea valutei. Iar declaraţii cu caracter oficial în privinţa cotei şi epocii de stabilizare să nu se facă de loc, în cazul contrar se produc fluctuaţii, cari usurează specula şi păgubesc ţara. Şi nu se cade ca stabilizarea să fie o ocazie de îmbogăţirea unora peste noapte şi de ruina altora.

N'avem decât să ne aducem aminte de pagubele suferite cu ocazia căderii mărcii germane.

D-l Poincaré, şeful guvernului şi ministru de finanţe din Franţa, a declarat de repeţite ori că în această materie trebuie păstrată cea mai desăvârşită discreţie.

Iar în Italia, spre a se împedeca specula, guvernul a jînut în cel mai mare secret cursul şi epoca stabilizării. La 21 Decembrie trecut, primul ministru Mussolini a convocat consiliul de miniştri pe neaşteptate, fără preaviz şi fără să facă cunoscut subiectul convocării, şi după două ore dela începerea şedinţei, stabilizarea legală a lirei era înfăptuită. Decizia a avut caracterul unei adevărate surprize.

Galaţi, Febr. 1928.

I. G. Munteanu.

In ajutorul muncitorilor fără lucru

— A P E L —

Lipse de lucru — fenomen economic inevitabil în împrejurările prin care trec toate statele din Europa şi din celelalte continente — s'a abătut şi asupra României.

Muncitorii fără lucru se înmulţesc, zi cu zi, iar familiile lor rămân lipsite şi de pâinea zilnică.

Statul, judeţul şi alte instituţii, precum şi Municipiul s'au sesizat de această stare de lucruri şi au hotărât, ca fiecare în parte, să vie în ajutorul muncitorilor fără lucru.

Ministerul Muncii a dat, ca prim ajutor pentru Ardeal, 500.000 Lei incredinţaţi Confederaţiunii Generale a Muncii, care va repartiza sume fiecărui judeţ.

Prefectura judeţului Braşov a făgăduit alocarea, în buget a unei sume; Primăria Municipiului de asemenea a prevăzut o sumă şi a dispus ca să fie imediat pusă la dispoziţie Comitetului Oficiului Public de Plasare pentru închirierea şi amenajarea unor încăperi ca adăpost oferit muncitorilor cari caută de lucru, în trecere prin oraşul nostru.

Reprezentanţii Camerei de Comerţ şi ai Asociaţiei patronilor din Ţara Bârsei au promis sprijinul lor material.

Din proprie iniţiativă, unii sesizaţi, alţii — lumea oficială şi organizaţiile pentru susţinerea intereselor profesionale şi patronale — au hotărât să ajutoreze pe muncitorii şomeri.

În acest scop subsemnaţii reprezentanţi de instituţii publice întruniţi ca să avizăm la strângerea fondurilor şi la organizarea ajutorării muncitorilor fără lucru, am hotărât, în limitele posibilităţilor:

1. Înfiinţarea unui cămin de adăpost în Braşov, pentru şomerii sosiţi din alte localităţi, în căutare de lucru.

Căminul va funcţiona după un regulament ce se va întocmi.

2. Ajutoare de hrană, fie prin organizarea unei ospătării sau prin distribuirea de bonuri de alimente.

3. Să se dea posibilitatea acestor muncitori să facă câte-o baie.

Această operă umanitară, atât de urgentă şi necesară, se poate înfăptui, însă grabnic, numai cu ajutorul material al tuturor instituţiilor şi oamenilor de bine. Deaceia, ne adresăm, în acest scop, tuturor:

Muncitori!

Astăzi, ca nici odată, aveţi ocaziunea să vă arătaţi spiritul de solidaritate faţă de camarazii în suferinţă.

Din salariul fiecăruia — din puţinul vostru — despărţiţi câte 2 Lei, la fiecare plată. Astfel contribuţi la alinarea suferinşelor colegilor cari, în mijlocul iernii, n'au nici pâine pe masă iar unii nici cămin de adăpost.

Prin solidaritatea voastră, cu jertfa modeste considerându-le ca o datorie astăzi, în criza de lucru, în mizeria în care trăim atâtea familii cari înalţă mâinile spre ajutor — veţi da pildă tuturor.

Funcţionari publici şi particulari!

Voi, cari aţi făcut dovada, în toate împrejurările, că sunteţi gata pentru sacrificiul ce vi s'a cerut, daţi din salariul vostru 5 Lei pe lună, pentru şomeri.

Comerţanţi şi mici industriaşi!

Vi s'a cerut şi n'aţi pregetat a acorda ajutorul tuturor societăţilor de binefacere. Dar nici odată ca acum, obolul, pe care vi-l solicităm, este mai de trebuinţă, căci va ridica vâul tristeţei celor căzuţi în întunerecul mizeriei, nu din vina lor; Dăruiţi, după puterea fiecăruia o sumă pentru muncitorii şomeri fără pâine, fără adăpost.

Proprietari şi conducători de instituţii financiare!

La încheierea bilanşurilor, la distribuirea beneficiilor, îndreptaţi gândul către nefericiţii ajunşi în lipsă, căutând şi negăsind de lucru.

Proprietari, gândiţi-vă la muncitorul şomer care doarme sgribulit în sălile reci ale gărilor sau prin colţuri de stradă — fără

Dela adunarea din Făgăraş.

E greu de-a resuma măcar în parte şi într'un singur număr de ziar cele petrecute în grandioasa întrunire dela Făgăraş. Ne-am ales cu atâtea impresiuni, cari numai cu greu se pot aşterne pe hârtie. Numai cel care a fost de faţă îşi poate da seamă cu adevărat de măreţia acestei adunări istorice.

Delegaţii judeţelor.

Incepem cu însirarea numelor şi a numărului delegaţilor sosiţi la Făgăraş din cele 6 judeţe mărginaşe, al căror număr trece de 1000. Cei mai mulţi delegaţi au sosit din oraşul şi judeţul Braşov în număr de aproximativ 500.

Din Braşov au luat parte următoarele persoane: d-nele Elena Săbădeanu, Dr. A. Suciu, Dr. A. Dobrescu şi Mureşan.

D-nii: Dr. Voicu Nişescu, Dr. Aron Suciu, comandor Dumitriu, G. Căteanu, V. Branisce, Dr. Căliman, col. i. r. Voina, col. i. r. O. Cernea, maior i. r. Piso, Sorescu, Dr. Ioaneş, D. Marcea, fraţii R. A. şi I. Orghidan, profesorii Ilie Cristea, N. Baboie, G. Baboie, Dr. Lemeni, Fl. Popoviciu, Nicolae Baboie, I. Zernovean, I. Chiroiu, N. Badesa, A. Constantinescu, D. Frâncu, D. Zamfir, G. Bădişoiu-Ciuciu, N. Florea, C. Coliban, I. Mircan-Niţoiu, V. Pittiş, G. Cojocar, G. Ardelean, I. Mitoc, G. Goajea, A. Doboşan, G. Forir, D. Cârstea, Gh. Loga-Negru, O. Zirnovean, I. Bucă, N. G. Slinghe, G. D. Bădişoiu, I. Bădişoiu, D. Arde-

lean, M. Mureşan, Gh. Spudercă, D. Voina, I. Rus etc. etc.

Din Săcele d-nii: fraţii Roşculeţ, I. Roşculeţ, G. Chirvase, Sandu Bucurenciu, Neculăe Banciu, Ştefan Popcu, Neculăe Stan-Gheorghe Ţiţeu, Ion Barbu, Vasile Vlad, Ion Peteu, Ion Pa-raipan, Ion Sulica, Ion Fulgu.

Au fost reprezentate prin numeroşi delegaţi deasemenea toate comunele din judeţ.

Din jud. Sibiu a sosit o numeroasă delegaţie în frunte cu d-l general Boeriu, dr. Simoneţ, şi redactor Bratu. Numai din comuna Veştem au sosit în preseara adunării 29 delegaţi.

Din Treiscaune o delegaţie

Primăria şi chiriaşii.

Ni se scrie:

După multe amânări, Ministerul de interne, în urma anchetei făcute de d-l inspector administrativ Al. Stăfănescu, a rezolvat credem definitiv, diferenţiu ivit între Primărie şi chiriaşii acestui municipiu cari, din cauza crizei financiare şi economice prinţare trece ţara, s-au văzut în imposibilitate de a putea face faţă condiţiunilor destul de grele din caetul de sarcini.

Ministerul de interne a hotărât:

1. Restituirea garanţiei pe un an ce fiecare negustor o are depusă la Primărie şi reţinere numai 10% asupra chiriei cum prevede legea contabilităţii publice.

în frunte cu d-nii dr. Crăciun, dr. Roman, dr. Popa şi Finichi.

Din Ciuc o delegaţie în frunte cu d-nii dr. Ţeţu, dr. Debu şi dr. Precup.

Din T. Mureş o delegaţie în frunte cu d-nii A. Popescu, dr. Pantea şi Dan.

Din Odorheiu o delegaţie în frunte cu d-l dr. Bărbat.

Din Târnava-mică o delegaţie în frunte cu preşedintele organizaţiei canonicul dr. Macavei.

Din Târnava-mare o delegaţie în frunte cu d-nii dr. D. Roman şi A. Bănuş.

Din Cluj a sosit un grup de 30 membri ai „Chemării Tinerimei”. Au mai fost delegaţi din jud. Muscel (24 ţărani) din Hunedoara şi Timiş.

2. Reducerea taxei de 25% asupra chiriei.

3. Inlesniri de plată la chiriaşii cari sunt în restanţă cu plata chiriei şi

4. Reducerea chiriei în comparaţie cu urcarea leului socotindu-se ca bază leul la Zürich în 1925 care era 1.80 şi azi este stabilizat la 3.20.

Contra acestei deciziuni drepte a Ministerului de interne, nu credem să se găsească un glas potrivit fie el şi minoritar. Deciziunea ministerială bazată pe raportul amănunţit şi drept al d-lui inspector administrativ Al. Stăfănescu, n-a avut în vedere decât doleanţele tuturor negustorilor şi nici decum al unora din ei.

casă, fără masă, cu familia în chinurile foamei.

Să nu-i lăsăm, la răspântii, pradă tentațiilor rele.

Proprietari și conducători al mării industrii!

Brațele muncitorilor șomeri stau înlăunțuite de mizerie biruitoare a tuturor străduințelor lor.

Cine să le vină într'ajutor decât D-v. și atunci când împrejurările vă silesc să nu-i mai puteți primi la lucru în întreprinderi?

Cine stă mai aproape de muncitori — cine să știe mai bine suferința șomerului, decât D-voastră.

Apelăm nu numai la sollicitudinea D-v. Ci și la sacrificiul necesar grelelor clipe de astăzi.

Elevi și copii!

Inimile voastre tinere se vor înduioșa, desigur, când veți ști că sunt oameni cari vreau să muncească și n'au unde. N'au ce mânca n'au unde să se adăpostească. Copii lor se pierd în chinurile mizeriei. Mamele lor plâng la capătul micușilor bolnavi, lipsiți de ori-ce hrană în frig și tortura foamei.

Vă va fi milă de acești necăjiți? Renunțați la o bonboană și dați banii pentru șomeri, pentru copiii și mamele în suferință.

Cetățeni!

Facem cu toții un serviciu social prin ajutorarea muncitorilor fără lucru. Brațele lucrătoare, încleștate pe lanțul mizeriei care le sugrumă vloga, vor trebui țărit mâine. Datori suntem să le venim în ajutor.

Prefectul jud.: Primarul Municip.: **V. Mateescu.** Dr. C. Moga.

Subprefect: Membru al deleg. perm.: **L. Servațius.** Dr. Ziske V.

Președ. Camerei de Comerț și Ind.: **W. Schreiber.**

Secretar gen.: **G. Gologan.**

Inspectorii Muncii: Com. Of. Public de Plasare: **Dr. N. Popea, Dr. I. Gancevici.**

P. I. Munteanu D. Vălescu.

NOTA. Sumele se colectează la Comitetul Oficiului Public de Plasare Brașov, Str. Gării 1.

Dela organizația P.N.T.

Președinții organizațiilor sătești din județul Brașov sau un împuternicit al lor sunt rugați a se prezenta necondiționat în una din zilele de 10, 11, 13, 14 și 15 Februarie la ziarul „Gazeta Transilvaniei” spre a li se face comunicări diferite.

Inițiativa „Turing-Clubului” României.

Pentru înființarea Secției II alpine Brașov.

Un comitet de inițiativă compus din d-nii: primar **Dr. Moga**, consilier la Curtea de apel **G. Diaconescu** și secretar general al Municipiului Brașov **Emil Sorocăciu**, au lansat un călduros apel către publicul brașovean pentru înființarea Secției II alpine Brașov. După ce se arată importanța turismului apelul conchide:

„...Cunoscând sentimentele dv. alese precum și dragostea și interesul viu ce-l purtați Brașovului și împrejurimilor sale pitorești, pătrunși de rolul însemnat ce-l are turismul, (ca factor de cultură și propagandă națională, pentru care în toate țările civilizate s-au făcut sforțări și sacrificii mari și în schimb s-au realizat progrese uimitoare, ne permitem să vă adresăm prezentul apel călduros, rugându-vă să binevoiți a ne da tot sprijinul dvs. prețios, lucrând în sfera dvs. de conducere, ca și în cercul de prieteni, pentru înfăptuirea scopului ce urmărim, prin obținerea adeziunii unui număr cât mai mare de membri (colitizația fiind ridicol de neînsemnată: 120 lei pe an, iar taxa de înscriere de 100 lei, odată pentru totdeauna, iar pentru elevi și studenți 70 plus 60 lei) binevoind a ne comunica, pe adresa casierului secției: **Aurel Orghidan**, Str. Principele Carol Nr. 4 Brașov, numele d-lor cari doresc a se înscrie și a sprijini asociația, spre a fi trecute în cartea de aur a „Secției II alpine „Brașov”.

„Totodată, în speranță că apelul nostru va avea ecoul așteptat, ne permitem să vă înviiăm la o adunare de constituire ce se va ține aici în Brașov în sala Sfatului orașenesc, în ziua de Vineri 10 Februarie curent, ora 6 seara și când se va hotărî și data adunării generale constitutive, în care scop vă rugăm călduros să comunicați această convocare și în cercul colegilor și amicilor dvs., pentru ca astfel adunarea dela 10 Februarie să fie o manifestare impunătoare a turismului românesc.”

Dorim ca la constătuirea de mâine seară să se prezinte cât mai mulți amatori, ca să punem cu un ceas mai curând baza „Secției II alpine, Brașov”, menită să dea un important avânt turismului românesc.

Cuvânt de chemare către meseriașii și muncitorii de toate branșele și toate categoriile din Șcheii Brașovului.

Mișcarea începută pentru organizarea unei cooperative de aprovizionare a dat roade bune. Cooperativa își va începe în curând activitatea. Până acum s'au înscris ca membri aproape două sute de capi de familie și sperăm că până la deschiderea prăvăliei să se mai înscrie cel puțin încă atâția. Toți muncitorii conștienți, cari își vreau binele lor și al familiilor lor se vor înrola în rândul cooperativilor.

Pentru a trece acum dela vorbe la fapte, Comitetul de propagandă, invită pe această cale, pe toți cei înscriși și pe toți cei ce se vor mai înscrie până la 12 Februarie la

Adunarea generală de constituire

care va avea loc Duminecă în 12 Februarie în școala de lângă biserica ortodoxă de pe Tocile. Deschiderea adunării precis la orele 2 după amiază.

ORDINEA DE ZI:

1. O conferință scurtă a d-lui Ion Poda.
2. Alegerea unui președinte, a unui secretar și a doi bărbați de încredere pentru prezidarea adunării generale, luarea și verificarea procesului verbal.
3. Deschiderea adunării generale.
4. Cetirea și aprobarea actului constitutiv și a statutelor.
5. Alegerea Consiliului de administrație și a censorilor.
6. Alegerea a doi membri fondatori pentru autentificarea actului constitutiv și prezentarea statutelor forurilor competente spre aprobare.
7. Votarea bugetului și luarea deciziunilor ce cad în competența adunării generale.
8. Eventuale propuneri și comunicări.
9. Închiderea adunării generale.

Sednța Consiliului de Administrație.

Imediat după adunarea generală, membrii Consiliului de administrație, se vor întruni în ședință de constituire, alegându-și un președinte, doi vicepreședinți și un secretar. Consiliul de administrație va fixa apoi timpul deschiderii prăvăliei, și va decide asupra tuturor chestiunilor ce cad în drepturile sale.

Toți aceia, cari s'au înscris și se vor mai înscrie până la deschiderea adunării generale de constituire, sunt obligați să achite taxa de înscriere de 50 lei și cel puțin 50 lei din partea socială. Fiecare membru se obligă să verse în fondul cooperativei cel puțin 300 lei. Acum la început cel puțin 100 lei, iar restul în rate lunare de câte 50 lei. Rugăm însă pe toți aceia, cari dispun de parale să achite chiar acum la început întreaga sumă, sau jumătate. De asemenea rugăm pe cei cu stare mai bună și cu dragoste pentru o cauză atât de frumoasă să subscrie sume cât mai mari, pentru că cu cât va fi fondul mai mare, cu atât va fi cooperativa mai tare și va putea lucra mai bine. Cei înscriși până acum sunt cu 300 și cu 500 lei. Câțiva au subscris câte 1000 lei.

Apelăm încă odată

la toți frații noștri, cari încă nu s'au înscris și chemăm pe toți în rândurile noastre, ca împreună să facem un lucru mare, frumos și folositor nouă și urmașilor noștri.

Înscrierile noi și plătirile se vor face în școală înainte de deschiderea adunării generale. Accentuăm încă odată: cine nu achită taxa de înscriere de 50 lei și cel puțin 50 lei din partea socială nu poate lua parte la desbaterile adunării generale.

Comitetul de propagandă.

„Focar de lumină sau de boli”

Sub titlul de mai sus s'a publicat în nrul 10 din 27 Ian. al ziarului nostru o scrisoare în care cetățeanul I. P. din Tohanul vechiu se plânge că o nepoată a d-sale, care cercetează școala de meserii pentru fete în Șinca-veche, s'a întors în două rânduri acasă plină de răie.

Privitor la această plângere primim acum din partea directorului acelei școli d-na E. Herja o lămurire, în care, după ce face unele rectificări de ordin secundar, declară că focarul răiei trebuie căutat în altă parte... În scopul acesta alătură scrisoarea d-sale o declarație semnată de d-l dr. Grigor, medicul circumscripției, de următorul cuprins:

31—I 928.

DECLARAȚIE

Subsemnatul medic circumscripției Șinca-veche jud. Făgăraș declar, că Elena Pandrea în mai multe rânduri, după vacanțe, s'a prezentat la Școala de meserii de fete din Șinca-veche contaminată de răie; — a fost tratată și vindecată.

A menționat, că în anul 1927, primăvara susnumita E. P. a contaminat încă 3 eleve, care la rândul lor au fost vindecate. Susnumita elevă E. P. s'a prezentat ultima dată cu acelaș morb pe ambele mâini după vacanța de Crăciun a. c.

Alte cazuri de acest morb în anul școlar 1927—28 NU AU FOST constatate la susnumita Școala de meserii de fete.

Declarația de mai sus confirmă ivirea răiei în școala vizată, pune însă vina în cărca elevei care a adus boala de-acasă.

Întreg incidentul credem că s'ar fi evitat, dacă eleva respectivă, constatându-se că e contaminată de răie, n-ar fi fost primită în internatul școlii decât în momentul când s'ar fi constatat vindecarea ei acasă. Astfel s'ar fi evitat și cele trei cazuri de contaminare.

Dr. M. Suciu Siblanu: Specialist în boli de ochi, nas, gât și urechi, demisionat dela Spitalul de ochi, s'a mutat, **Plata Roselor** (Sub Bucium) No. 9 și primește dela 9—12 și 4—6 p. m.

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIAI”.

De pe Coasta-de-Azur.

Principatul Monaco.

— Sfârșit. —

De cum intri în Monaco ai impresia manifestă că te găsești într'un colț de lume în care chibzuința omului în perfectă armonie cu natura a creat o stare căreia în limbajul curent îi zicem înfloritoare. Desgropând trecutul apropiat al principatului nu-ți va fi greu să te convingi, că până mai acum câteva decenii Monaco se reducea la vechiul palat princiar de pe stâncă și câteva cășcioare umile de pescari răspândite pe ici pe colo. Abia în anul 1856, prințul Carol III., doritor de a asigura principatului, care era lipsit de industrie și de resurse suficiente, o situație mai favorabilă, dispuse clădirea unui casino, care, după ce se mută de vreo 2—3 ori dintr'un loc într'altul, se stabili în mod de-

finitiv și sub forma sa splendidă de azi în 1862 la Monte-Carlo. Casinoul, care a determinat rapida prosperitate a Monacoului, este în concesiunea unei societăți anonime.

În jurul Casinoului au luat apoi naștere rând pe rând impozantele și cochetele hoteluri locuite mai ales de bogătași streini.

Ca o necesitate impusă de moravurile unor straturi speciale din epoca modernă, comerțul din Monaco a luat o dezvoltare cu deosebire în branșa bijuteriilor, a blănurilor, a articolelor de îmbrăcăminte luxoasă, a articolelor de galanterie etc., expuse în cele mai elegante și mai cu gust aranjate vitrine.

Avântul acesta comercial și necesitățile de funcționare ale casinoului și numeroaselor ho-

teluri din Monaco au determinat în cea mai mare măsură felul ocupațiilor locuitorilor de aici, devenind cei mai mulți dintre ei comercianți, funcționari sau angajați pentru servicii mai mărunte la casinou și hoteluri. E destul să amintesc că numai casinoul are nevoie de serviciile a 2000 persoane. O foarte mică fracțiune a populației se ocupă cu cultivarea portocalelor și lămâilor și ca muncitori în micul port.

Cel mai mare avânt l-a marcat viața din Monaco sub domnia prințului Albert I. (1889—1922) care fiind un om de o vastă cultură și un pasionat al științei, a promovat pe lângă interesele comerciale ale principatului și pe cele culturale. Astfel, fiind un savant oceanograf, a înființat Muzeul Oceanografic, cel mai reputat din lumea întreagă, pentru a conserva colecțiile diverselor specialități ale vieții oceanice și pentru a prezenta publicului aparatele cari servesc pentru căutarea și prinderea animalelor marine. De remarcat mai ales din acest muzeu este impresionantul „Acvarium” din subsolul care e în

legătură directă cu marea și în care cele mai diverse și mai bizare animale marine din profunziuni mari sunt păstrate în stare vie.

Tot Albert I. a înființat muzeul antropologic, în care sunt adunate antichitățile romane găsite în solul principatului însuș. Demne de văzut sunt și impozanta catedrală în stil romanobizantin și palatul prințului.

Opera binăfăcătoare a tatălui său o continuă azi fiul, prințul Ludovic.

Gratie muncii perseverente, oneste și sistematice de câteva decenii, și entuziasmul unor oameni de bine, minusculul stat Monaco, cu situația lui pitorească pe Azurul Mediteranei, cu clima lui dulce, care iarna se apropie mult de cea dela Paris vara, cu celebrul lui casino din Monte-Carlo, cu tabloul occidental pe care și-l oferă ansamblul clădirilor lui, și cu vegetația exotică, veritabilă și încântătoare seră constituită din: palmieri, cactuși, aloes, piperi, portocali, lămâi, maslini, smochini, etc., și cu modul ordonat în care își este organizată viața sub diferitele ei aspecte, își merită pe

dea'ntregul epitetul de „perla Europei”.

Stând și privind harnicii locuitorii ai acestui, pe cât de mic pe atât de zgomotos centru de întâlnire al aristocrației mondiale, alergând îngrijorați în treburile lor, faci următoarea reflecție: Iată oameni cari și-au consacrat viața muncind ziua și noaptea, cu schimbul, pentru a procura altora, streini de țara lor, senzații cât mai multe, cât mai variate și cât mai rafinate.

Dr. Valeriu Stinghe.

Dela „Astra”.

Aliații noștri. Au mai donat pentru biblioteca „Astrei”: D-na Sevastia ing. Dușoiu revista „Conferența” (an. 1925 și 1926). D-l Dr. Al. Sulică: 14 vol. legate, 9 vol. nelegate, 12 broșuri.

Comitetul „Astrei” mulțumește donatorilor și pe această cale.

Nouii membrii pe viață. D-na Sevastia ing. Dușoiu, Brașov, 500 lei, d-na Maria D. Săroiu, București, 500 lei.

„Astra”—Brașov.

Guvernul ordonă împușcarea țaranilor.

D-l Ion Mihalache (vice-președintele P. N. T. a primit din R.-Vâlcea următoarea telegramă:

Brutalitățile de tot felul și împușcarea țăranștilor în județul Vâlcea a ajuns un sistem de administrație sub nefecita conducere a prefectului I. Niculescu care chiar în localul primăriei Orlești a cerut ciminalilor să-i aducă mort pe cel puțin un țăranist dintre conducătorii mișcării din județ și tot acest prefect înainte de întrunirea Partidului Național Țărănesc dela 5 Februarie a îndemnat bande plătite și autoritățile să bată și să omoare pe toți țăranștii cari vor veni la întrunirea dela Râmnicu-Vâlcea. Din această cauză săteanul Constantin Diaconescu țăranist din Olteanca a fost împușcat și omorât eri de către soldatul de jandarmi dela postol Olteanca pentru motivul că se certase cu liberalul Tranescu. Apoi sătea-

nul D. Marinou din Orlești a fost împușcat și internat în spitalul Vâlcea de către Cismarou Gheorghe care s'a servit cu arma lui Dumitru Șerban fratele primarului și criminalului Haralambie Tanasie care deși pus sub urmărire de asasinat e și primar al com. Orlești. Tot Dumitru Șerban a mai amenințat cu arma și pe săteanul Predescu dacă mai face politică țăranistă. Prefectul jud. care a fost ridicat la această înaltă situație dintr'un simplu contabil de bancă, dă dovadă că-i mai prejos de înțelegerea rolului de prefect neputând să prevadă gravele consecințe ce pot amenința ordinea publică prin măsurile pe care le-a dictat și patronat. Rugăm stăruții pentru intrarea în legalitate și sancțiuni.

Dinu Simian

Președintele organizației de Vâlcea a P. N. T.

Teatru german

Stagiunea trupei de operete din Ostrau de sub direcțiunea d-lui Carol Stransky și-a început a seară în sala Redutei serci de 8 reprezentații de operete, din cele mai selecționate.

„Die goldene Meisterin“, reprezentația de a seară, este o compoziție delicată și melodi-oasă a cunoscutului autor Edmund Eysler, brodată pe un subiect original stropit din belșug cu un sănătos spirit democratic, lipsit de orice indecență, și deci de o gingașe și plăcută savoare artistică.

Interpreții sunt cu toții aleși din categoria artiștilor de real talent. Primadona, Dorit Jenny — o apariție simpatice și svellă — are o voce plăcută și multă naturalitate și grație în gesturi și joc. Tenorul, Otto Marau, știe să-și valorifice materialul vocal prețios, cât și aptitudinea scenică, în tot șirul interpretărilor. D-nii Gustav Wagner și Leo Wanaus, sunt ambii comici de rassă, originali, știind să producă permanent doritul efect. O foarte bună reliefare a unui rol comic ne-a dat eri și d-na Albine Bauer, iar subreta Margit Pessl, a dovedit eri, într'un rol mai secundar, că va fi la înălțimea prestațiilor ce-i incumbă. Corul destul de numeros, a fost bine încheșat și a corăspuns pe deplin așteptărilor. Mai sunt de relevat: Tilly Schlaeger, în special, și Iosif Gross, G. Lorenz, E. Willig și O. Mörwale, în general.

D-l diriginte Fritz Weidlich, a condus orchestra cu mult temperament și vigoare, menținând cu grijă contactul cu corul și cu soliștii.

Astăzi seara „Mi-am pierdut inima în Heidelberg“, un roman juvenil și curat din viața de corporație a studenților germani.

Dr. L.

O adunare liberală la Brașov

Un domn I. D. (N-o fi cumva părintele Ioan Drăgolea-Parapleu din Vulcan?) anunță prin foaia „Ardealul“ întrunirea „Congresului Partidului Național Liberal“ la Brașov în ziua de Duminecă 12 Februarie a. c.

Cunoaștem pe părintele și știm că e liberal. Foarte bine, să fie sănătos! Dar atunci ce rost are să atace în „apelul“ său pe alții? N-am zice nici un cuvânt, dacă în apelul său or fi ridicat în slavă partidul liberal. Sluga trebuie să fie doar credincioasă stăpânului! Dar d-sa atacă Partidul Național Țărănesc, care lui personal nu i-a făcut nici un rău. Iată de pildă ce scrie despre P. N. T.:

„Nu vă lăsați amăgiți de cei ce prin vorbe caută să întunece sufletul vostru și adevărul, cari de zece ani spun că vor face și preface totul ca în povești, dacă vor veni la putere. Aceia nu vor putea primi guvernarea Țării, fiindcă de zece ani lucrează în mod conștient sau inconștient la discreditarea Țării și aci și în streinățate.“

Strașnice părințele! Prea te-ai burzului și e păcat că ai uitat de vechea vorbă a strămoșilor: „Dacă ai fi tăcut, ai fi rămas filosof“.

Dealțul la încheierea foii aflăm că „Congresul liberal“ dela Brașov s'a amânât pe Duminecă 19 Februarie, probabil pe motiv ca să se facă „pregătirile“ necesare.

Am și aflat despre unele din aceste „pregătiri“. Eri seară, de pildă, preotul și directorul școlar din Țânțari au convocat pe oamenii din sat spunându-le că dacă nu va merge tot satul la congresul liberal din Brașov nu vor căpăta pădurea

în litigiu, ci cei din Satu-Nou, și probabil că celor din Satu-Nou li se va spune, că dacă nu vor merge ei în număr mare la congres, vor căpăta pădurea cei din Țânțari.

Atât numai că oamenii noștri nu sunt atât de proști să se lase trași pe sfoară de asfel de promisiuni. Legea e lege și pădurea trebuie dată acelora cărora li se cuvine după dreptate.

Prin urmare pădurea n'are nimic de-a face cu congresul liberalilor!!

Telegrafia fără fir

(Radio) și medicina

E interesant să cunoaștem modul, cum medicina a știut a vrea să profite de telegrafia fără fir, această miraculoasă și admirabilă invenție menită să faciliteze relațiunile între popoare, să asigure viața navigatorilor și aviatorilor și să servească și ca un admirabil mijloc de distracție pentru sute de mii de oameni, cari în liniștea camerei lor, într'o toaletă comodă pot asculta un concert sau o conferință interesantă.

Natural, că aceste conferințe pot fi de ordin igienic, dar și pentru tratamentul bolnavilor se utilizează azi telegrafia fără fir în următorul mod. S'au făcut cu succes experiențe de a da să asculte studenților mediciniiși la Paris bățiile inimii unor bolnavi din spitalul din St. Germain, și de aci până la ideea de a putea da ajutor medical bolnavilor de pe vapoare comerciale din largul mării fără medic, a fost numai un pas. Și acest pas a fost de o atât mai mare importanță cu cât cifra de 100 la mortalitatea populațiunei terestre corespunde cifra de 167 la mortalitatea personalului de pe vapoare comerciale.

Astfel după „Revue pratique de Biologie“ (Dr. Gerrion), s'au dat de cătră medicul de bord al vaporului Jacques Cartier Dr. Schaeffer următoarele medicograme. (Consultații medicale prin radio*) cu deosebit succes: Bruxelles vapor belgian în cas de colici hepatice 2 medicograme. Roschdyk vapor olandez, un caz de hemoroizi 7 medicograme. Nevada vapor francez, un caz de tuberculoză pulmonară 5 medicograme. Michigan, vapor francez, pentru homoplizie 4 medicograme. Western vapor american, fractura rotulei 2 medicograme. Indiana vapor francez, un caz de arsură n'ochi 2 medicograme. Santa Maria vapor englez, piodermită 2 medicograme. Scottsboy vapor american apendicită 28 medicograme.

Încurajați de rezultatele favorabile al acestui diagnostic medical la distanță (telediagnostic) și de succesele unui tratament transmis prin radio, în Statele Unite societatea privată „Seamen's Church Institute“ vrea să înființeze în fiecare spital mai mare de pe țărmul mării, astfel de posturi de consultații medicale pentru vapoarele din larg. Acum câteva zile încrucișătorul belgian Zinnia a părăsit Ostenda având pe bord pe delegatul comitetului internațional de Igienă Dr. R. Bernarel ca cu concursul unui ofițer radio-telegrafist, să facă experiențe cu consultațiile medicale prin radio, menite să ușureze suferințele multor bolnavi izolați trupește și sufletește în largul mării.

Dr. Suci Sibianu.

*) Radio este un termen impropriu al telegrafiei fără fir dar de dragul scurtimii și al uzului general îl întrebuițăm și noi.

INFORMAȚIUNI

Ateneul popular Brașov. Duminecă în 12 Februarie l. c. la ora 5 d. p. va ținea părintele protopop militar Ilie Hociotă o conferință, în sala liceului Șaguna și va cuvânta despre „Rădăcirea popoarelor înainte de Hristos și binecuvântarea ce-o aduce Evanghelia creștină“. Intrarea liberă.

Filiala Uniunii generale a micilor industriași și meseriași patroni Brașov, invită pe maeștri la o consfătuire, care va avea loc Duminecă 12 Februarie a. c. ora 9 $\frac{1}{2}$ dim. în sala Sfatului orașenesc, când se vor discuta chestiuni cari interesează pe toți micii patroni meseriași. Vor lua parte la această consfătuire și 3—4 delegați ai Centralei din București. Ar fi de dorit ca să nu lipsească nici un maestru, cari să mai aducă și alți meseriași, cari nu au putut fi înștiințați.

Necrolog. Cuprinși de durere vestim tuturor rudenilor, amicilor și cunoscuților, că mult iubitul nostru tată, frate, bunic și unchiu Florea Suru, paroh ortodox din Vălișoara, după scurtă suferință a adormit în Domnul, în casa fiicei sale Emilia din Caransebeș, str. Căpitan Temeș, Luni 6 Februarie 1928, în etate de 88 ani și la 61 ani de slujire la altarul Domnului. Rămășițele pământești ale scumpului nostru adormit s-au transportat Miercuri 8 Februarie a. c. ora 9 a. m. la Catedrală, de unde în aceeași zi la ora 3 p. m. au fost așezate spre vecinică odihnă în cripta familiară din cimitirul bisericii Sf. Ioan din Caransebeș. Dormi în pace scumpul nostru!

Caransebeș, 9 Februarie 1928. Jalnica familie.

Un incendiu s'a declarat eri la ora 1 $\frac{1}{2}$ d. a. în atelierul magazinului de pălării Blücher din Piața Libertății. Focul a fost stins de pompieri după o muncă de 2 ore. A ars o cantitate mai mare de material pentru pălării. Incendiu s'a iscat din cauza incendierii unor grinzi din tavan, produsă de aprinderea coșului din locuința învecinată.

Operetă germană. Astăzi, Joi seara, se va reprezenta la Reduță opereta „Ich hab mein Herz in Heidelberg verloren“, mâne, Vineri „Sänge polonez“ de Oskar Nedbal.

In spitalul civil „Gh. Mărzescu“ din Brașov s-au făcut în anul trecut 1537 operații, dintre cari 1100 operații mari, față de 856 operații făcute în 1926 și 250 operații în 1925.

Cununie. Duminecă în 12 Februarie a. c. la orele 2 p. m. va avea loc în Biserica Sf. Nicolae din Prund cununia religioasă a d-lui Nicolae Buștea cu d-șoara Marioara Brățuc. Nuni: d-na și d-nul Vartolomeu Ludu. Filicitări.

Sărbătorirea parohului Ioan Broșu din Dârste-Brașov

Ni se scrie:

In ziua de 5 Februarie c. Duminecă, la orele 2.30 d. m., lume în număr impunător era adunată în biserica din localitate, venită să ia parte cu cucerție la sfințele rugăciuni, ce urmau să se rostescă de preoșimea Cercului religios din orașul Brașov, întruniți la această oră a face slujba în sobor și de-a asculta sfaturile duhovnicești ale păstorilor sufletești.

Mai aveau cunoștință acești credincioși, că vrednicul lor preot și paroh după săvârșirea slujbei Dumnezești își va încinge brăul roșu, distincția acordată de l. Prea Sf. Sa Mitropolitul și Arhiepiscopul Nicolae pentru munca și stăruința cu pricepere depusă în cursul a 42 ani, în păstoria credincioșilor săi.

La ora 5 d. m. s'a început oficierea slujbei religioase, din partea d-lui protopop dr. Iosif Blaga, asistat dintre preoșii orașului Brașov, de părintele V. Mereș și dr. P. Debu și cu concursul de seamă al d-lui Toma Brenciu cântărețul bisericii Sf. Nicolae.

După terminarea vecerniei d-l protopop dr. Iosif Blaga, în cuvinte frumoase, cu o expunere foarte bogată de citate din faptele și ivăță turile Sf. Apostoli, își expune predica d-sale, despre instituirea, rolul tagmei preoștii, concursul atât de necesar ce trebuie să-l dea preotului, consiliul parohial și toți credincioșii. Relevă viața, activitatea și distincția dată de l. Prea Sf. Sa, d-nului paroh l. Broșu. La sfârșit citește actul înaltului lerarch prin care se acordă distincția și oferă celui

sărbătorit brăul roșu trimis de l. Prea Sf. Sa.

Urale nesfârșite de „Să trăiască“, cuprinse de evlavie unui act solemn, au isbucnit din pieptul tuturor.

Cu o emoție, ce se vedea pe fața domnului paroh l. Broșu, a primit darul și distincția ce i s'a acordat. In momente de adâncă religiozitate, rostind cu vocea vibrândă de emoție o rugăciune de cerere către cel Alot-puternic, își încinge brăul. Se roagă ca să-i fie întărite puterile să-și poată îndeplini și pe mai departe opera sfântă de propăvăduire al credinței. Strana întonează un imn de laudă lui Dumneveu.

Din partea Consiliului parohial e salut de domnul Nicolae Bârsan, cântărețul bisericii, manifestând bucuria ce este în sufletul tuturor membrilor în aceste momente de înălțare sufletească, cu ocaziunea distincției preotului lor prea iubit l. Broșu, dorindu-i ca bunul Dumnezeu să-l țină la mulți ani cu aceeași vigurozitate de muncă.

Domnul director școlar Traian Gavrilăscu îl salută în numele corpului didactic și al școlai, adresând cuvinte calde, pătrunse de sentimentul stimei, aminând munca depusă cu stăruință de sărbătorit, ca învățător și preot, realizările obținute datorită muncii depuse. Se mai adaogă meritul d-sale câștigat în ridicarea poporului sub raportul cultural și economic. Pe lângă toate acestea mai evidențiază bunătatea, blândețea și chibzuința, cari caracterizează pe Sf. Sa. Aduce mulțumită și recunoștință l. P. Sale pentru distincția acordată părintelui pa-

roch l. Broșu, distincție ce se revărsa asupra tuturor parohiilor din Dârste, servind ca exemplu viu de stăruință și muncă. Dorește, părintelui sărbătorit ani mulți dela Dumnezeu, ca să fie povățuitorul turmei credincioșilor.

Din partea obștei vorbește domnul Ștefan Cimpocă, reprezentantul primăriei, în suburbia Dârste, adresând în cuvinte bine simțite, mulțumită l. Prea Sf. Sale, pentru distincția dată părintelui paroh l. Broșu, distincție care face bucurie întregii populații românești din suburbie.

Părintele paroh l. Broșu în o cuvântare aleasă aduce mulțumită lui Dumnezeu că l-a învrednicit să fie socotit între cei aleși, mulțumește l. Prea Sf. Sale de distincția dată, bucurat fiind că munca i-a fost apreciată și recunoscută. Mulțumește d-lui protopop pentru dragostea frățească cu care i-a relevat activitatea d-sale. Mulțumește și celorlalți vorbitori, cari i-au adus cuvintele de urare ale tuturor credincioșilor, cu cari a muncit și muncește cu răvnă și cu bucurie, văzând că sfatul îi este ascultat, iar munca depusă își aduce roadele binefăcătoare. Mai analizează trecutul persoanei d-sale, cu munca foarte grea din timpurile vitrege ale neamului, prezentul cu opera muncii de consolidare națională și viitorul întezărit așa dupăcum este creat și după baza care va fi pusă de generațiile de sacrificiu de azi.

Dupăce d-l paroh adresează cuvântul de mulțumită tuturor, cari au luat parte la sărbătorirea d-sale, credincioșii cu sufletul sub impresia actului de seamă, s'au îndreptat spre casele lor.

Un asistent.